

UNIVERSITET
1869

Historisk Inledning till Demosthenes tal
”Om den falska beskickningen.”

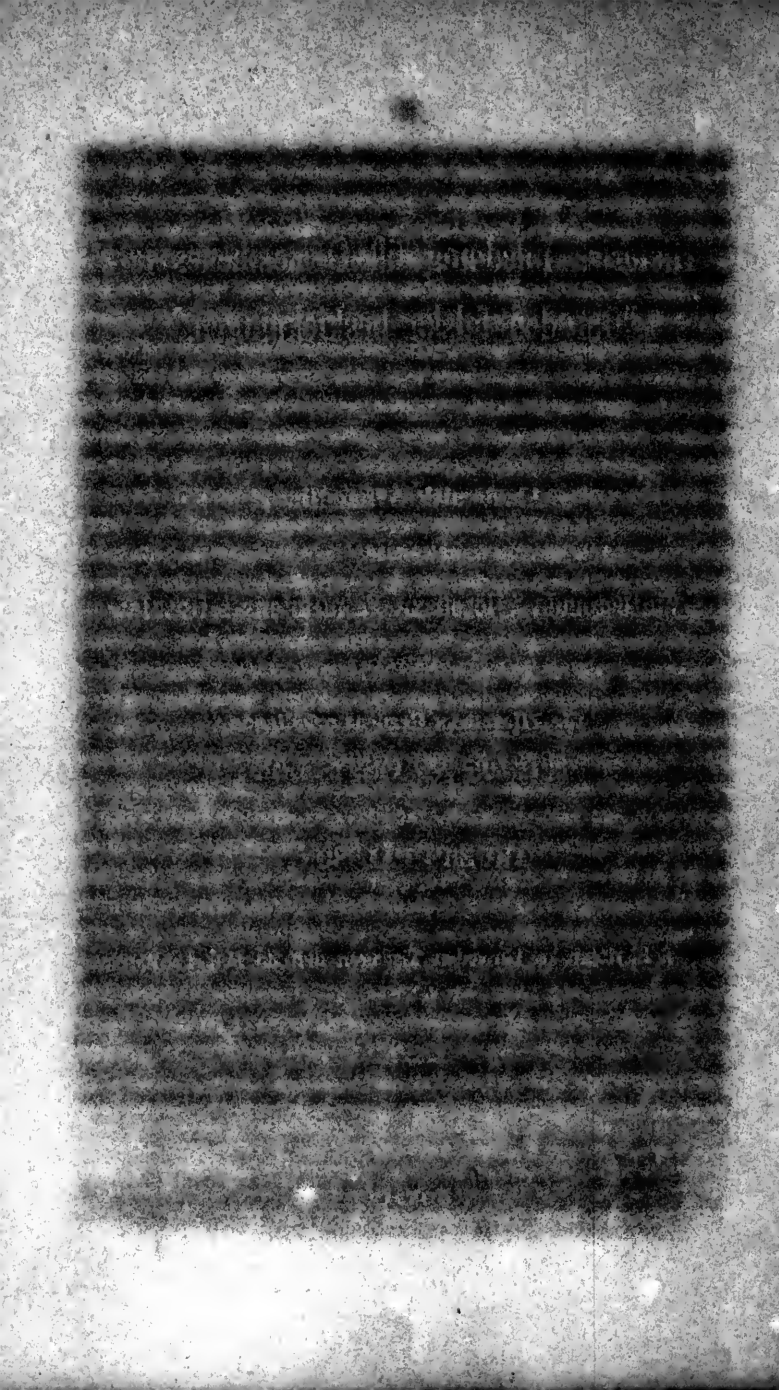
Akademisk Afhandling,
som med
Vidtberömda Filosofiska Fakultetens i Upsala
samtycke
för Filosofiska Gradens erhållande
till offentlig granskning framställes
af
ANDERS PÅLSSON,
Fil. Kand.

å Skytteanska Lärosalen Tisdagen den 25 Maj 1869

p. v. t. e. m.

Upsala
Edquist & Berglund, 1869.

"Demosthenes tibi præripuit, ne esses primus orator; tu illi ne solus", säger den korta men så betecknande jämförelsen mellan Demosthenes och Cicero. Att Demosthenes var gamla världens störste ¹⁾ talare, derom hafva i alla tider, såväl äldre som nyare, alla varit ense och Cicero, Roms förnämste talare, måste, huru högt han än prisas, dock i jämförelse med honom ställas i andra rummet. Bland Demosthenes' många tal lemnas likaledes enstämmigt främsta platsen åt det, som har till öfverskrift: "Om Kransen" ²⁾, hvilket han, liksom det ifrågavarande, höll mot sin hätske politiske motståndare Æschines ³⁾. Och att Demosthenes i begge fallen hade att uppbjuda hela sin förmåga, är ej att undra öfver, då han begge gångerna hade att kämpa en afgörande kamp för sitt politiska system, i strid mot det macedoniska partiet, hvars förkämpe Æschines var.

Men samma enstämmighet, som rådt och råder angående talet "om Kransen", har ej gjort sig gällande, beträffande det tal vi här hafva att behandla, nemligen "om den falska beskickningen." Om detta ha, isynnerhet i nyare tider, ganska olika meningar velat göra sig gällande. Redan några rhetorer ha enligt Photios ⁴⁾ i detta tal trott sig finna så väsendtliga brister, att de ansett omöjligt, det Demosthenes bestämdt det för utgifvande och derföre ej heller lagt sista hand vid det. Man har dels stött sig öfver upprepadet af samma tankar, dels klandrat, att Demosthenes i slutet af talet kom-

---

¹⁾ Cic. Brutus § 35.

²⁾ Dion. Halic. de comp. verb. 25.

³⁾ Blott med den skillnaden, att i det förra fallet talade Demosthenes till sitt eget försvar, i det senare uppträdde han såsom anklagare.

⁴⁾ Bibl. 285. s. 491 ab.

mer med svaga och föga sägande bevis samt återkommer till upptagandet af möjliga invändningar, fastän han redan förut framställt en mängd sådana. Deri, mena de nu, visar sig brist på en riktig anordning af ämnet. På samma sätt hafva nyare lärde, såsom Taylor, hvarken i plananläggningen eller utförandet velat igenkänna Demosthenes' säkra hand, utan anse detta tal såsom i det hela misslyckadt, om de också ej kunna neka, att vissa ställen deri äro glänsande. Vidare har A. G. Bekker ¹⁾ och Westermann ²⁾ också klandrat talet såsom alltför långt för att vara afsedt att föredragas, ehuru det är mycket lämpligt att läsas. Å andra sidan hafva flera och isynnerhet Fr. Franke ³⁾ förfäktat en helt annan mening, stödjande sig på äldre rhetorer, som förklarar detta tal i hvarje hänseende kunna gälla såsom mönster. Cicero ⁴⁾ bland andra nämner det bland de bästa af Demosthenes' tal; för Dio Chrysostomus ⁵⁾ utgjorde detta och Platos Phædon älsklingsskrifter, och Thirlvall ⁶⁾ säger om detta tal, att det utgör ett bland de mest beundransvärda prof på hans vältalighet.

Hvad Franke beträffar, så söker han visa, att detta tal från början till slut är ett väl hopfogadt och harmoniskt helt. Visserligen återkomma samma anklagelser och samma fakta, men då alltid sedda från en ny sida och ingalunda visande, att talaren ordat kors och tvärs ⁷⁾, utan fastmera till följe af nödvändigheten vid ett tal inför domstol i en så vigtig sak, för att nemligen försäkra sig om, att ingenting af vigt skulle undgå domarens uppmärksamhet. Och långt ifrån att talet mot slutet blir matt och släpande, tilltar det alltjemt i lif och styrka. Och gent emot dem, som klandra, att Demosthenes i slutet upptar till vederläggning nya inkast af ve-

¹⁾ Demosth. sid. 320 f., samt Analecten zu d. att. Rednern I. 1835.

²⁾ Qu. Dem. III. 60. Westermann har senare kommit till en annan åsigt, se Comment. de vita Dem. sid. XXIII, 127.

³⁾ Prolegg. in Dem. or. de F. L. sidd. 12—19.

⁴⁾ Cic. Or. 31. 111.

⁵⁾ Philostr. L. d. soph. I: 7.

⁶⁾ Hist. of Greece VI. 29.

⁷⁾ Jfr Scholia till 101 sid. 547, 8; οὐ δει δὲ θανμάζειν εἰ τοῖς αὐτοῖς φήμασι καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ τοῦ ἐλέου ἐκβολῇ ἐχρήσατο· σύνηθες γὰρ τοῦτο ποιεῖν τοῖς παλαιοῖς κ. τ. λ.

derparten, uppmanas dessa kritici att väl lägga på hjertat, att Æschines omedelbart derpå skulle uppträda och att det var synnerligen maktpåliggande att i förväg ha försvagat alla möjliga invändningar, och dessutom gällde det här att i korthet sammanfatta alla anklagelsepunkterna, hvilket Demosthenes också gör på det mest slående sätt. Vi anse derföre, att man utan tillräckliga skäl förklarar detta tal för misslyckadt och att man snarare måste medge, att det både hvad dess syfte beträffar och dess verkan på åhörarne är fullt tillräckligt utarbetadt, något som också alla äldre rhetorer medge. Och Æschines sjelf nödgas också erkänna såväl styrkan af talarens bevisning, som intrycket deraf, hvilket hela inledningen ¹⁾ till hans försvarstal tydligt visar.

Efter dessa allmänna anmärkningar om beskaffenheten af förevarande tal, gå vi nu att i korthet redogöra för de historiska händelser, som dels förekomma i detta tal, dels dermed stå i nära sammanhang, samt den ställning, hvori Athen vid denna tid befann sig, synnerligen till Philip af Macedonien, i hvilken redogörelse vi då också komma att vidröra de olika politiska partierna i Athen vid denna tid.

Straxt vid Philips uppstigande på Macedoniens thron hade Athenarne understödt en annan pretendent till Macedoniens krona, Argæus, sannolikt dertill förmädda genom utsigten att komma i besittning af Amphipolis, som under denna tid var ett beständigt tvistefrö ²⁾ mellan Athenarne och Macedonien. Emellertid blef Argæus besegrad och de Athenare, som deltagit i striden, tillfångatagna. Dessa blefvo nu af Philip ej blott frigifna, utan frikostigt begåfvade med skänker och Philip skickade, på samma gång dessa återvände, bref till Athen, uttalande sin önskan att få fred ³⁾, samt tillika gifvande vinkar om att åt Athenarne lemna Amphipolis. Hemliga underhandlingar inleddes och fred slöts på de vilkor ⁴⁾, att Athenarne skulle få Amphipolis mot det, att de förhjelpte Philip

¹⁾ Æsch. Om F. B. 1—11.

²⁾ Jfr Thirlv. Hist. of Greece V. 171.

³⁾ Dem. κατά Ἀριστοκρ. § 121.

⁴⁾ Jfr Thirlvall, Hist. of Greece V. 174 f.; Schæfer, Dem. u. s. Z. II. 17 ff.

till Pydna. Denna fred varade, tills Philip 357 intog Amphipolis och behöll det för egen räkning och sålunda bröt öfverenskommelsen med Athenarne ¹⁾).

Nu utbröt det Amphipolitanska kriget, som räckte till 346, då det slöts genom den Filokratiska freden. Å Athenarnes sida fördes detta krig mycket lamt tills slutligen Philip 347 intog och förstörde Olynthus. Detta väckte dem ur deras säkerhet och kommo dem att få ögonen öppna dels för Philips makt, den de hittills alltför mycket förbisett och underskattat, dels ock för hans sätt att mot dem gå tillväga. Han hade nemligen kort förut, trogen sin vana att aldrig spara på vänskapliga försäkringar, genom Ktesiphon, som af Athenarne varit sänd till honom i ett ärende af mindre vigt ²⁾), underrättat dem, att han gerna önskade fred ³⁾), och detta hade till och med föranledt dem att upphäfva det beslut, de i första förbittringen öfver hans intagande af Amphipolis fattat, att nemligen ingen skulle tillåtas göra förslag om underhandlingars öppnande med Philip ⁴⁾), och Filokrates hade föreslagit, att det skulle tillåtas Philip att skicka sändebud om fred till Athen ⁵⁾). Då således nu Olynths intagande kom mycket oväntadt, trängdes naturligtvis dessa fredsutsigter helt och hållet i bakgrunden och det gällde att tänka på den förestående faran. Eubulus, som eljest så starkt höll på freden, fann sig nu föranlåten att komma med förslag, att skicka sändebud till alla helleniska stater för att förmå dem till ett gemensamt krig mot Philip, hvilket förslag Æschines understödde och sjelf blef denne vald att afgå såsom sändebud till Arkadien, öfver hvilken beskickning han sedan så mycket skryter ⁶⁾). Då emellertid detta ej synes hafva haft någon påföljd och tvenne af Greklands förnämsta stater, Phokis och

¹⁾ Heges. *περὶ Ἄλλον*. §§ 27 och 28; Dem. *κατὰ Ἀριστοκρ.* § 116.

²⁾ Schæfer. Dem. u. s. Z. II. 155.

³⁾ Dem. Om F. B. §§ 12, 18, 94.

⁴⁾ Dem. Phil. I, 43; Olymp. III. 14.

⁵⁾ Böhnecke, Forsch. I. 375. *ῥήγισμα* I; jfr Æsch. om F. B. § 13, hvilket ställe Reiske, besynnerligt nog har tolkat så, som hade Filokrates gjort förslag, att Athen skulle få skicka sändebud till Philip och ej tvertom. Se Reiske Dem:s och Æsch:s Reden. Band. 2. sid. 239.

⁶⁾ Dem. Om F. B. §§ 10, 11, 16.

Thebæ, lågo i fejd med hvarandra (det heliga kriget) sågo sig Athenarne lemnade åt sig sjelfva, hvarföre Philips förnyade fredsförslag åter började verka på dem. Och sedan Aristodemus varit sänd till Philip för att utverka de Olynthiska fångarnes frigifvande och, återkommen till Athen, ej nog kunnat prisa Philips vänliga tänkesätt mot dem och hans benägenhet för fred, genomdrefs lätt ett nytt, af Filokrates framställt förslag ¹⁾, att skicka 10 sändebud till Philip att underhandla om fred. Detta är den första beskickningen, ἡ πρότερον πρεσβεία, ἡ περὶ τῆς εἰρήνης. Om förhandlingarne vid denna första beskickning kan man svårigen komma till full klarhet, emedan man angående dessa ej har andra källor att hålla sig till än de båda partichefernas, Demosthenes' och Æschines' — ty båda voro här sändebud — egna uppgifter i deras stridstal, och dessa äro i sanning allt annat än öfverensstämmande. Hvad man med visshet vet, är att sändebuden mycket skyndsamt utförde sitt uppdrag — till både fram- och återresan åtgick knappt en månad — och att Philip skickade med dem bref ²⁾, hvori han uttryckte sin önskan att få ej blott fred utan äfven förbund samt lofvade genast skicka sändebud med fullmakt att avsluta freden, och tillade ³⁾, "att han skulle uttryckligen hafva skrifvit, hvilka stora tjänster han ville göra Athenarne, om han vore säker på att få både fred och förbund." De återkomna sändebuden aflade nu först i allmänhet inför rådet berättelse om sin beskickning och framlemnade Philips bref och Demosthenes, såsom rådsledamot, föreslog ⁴⁾, att sändebuden skulle, för hvad de för statens bästa gjort, hedras med ärekransar och, såsom öfligt var, inbjudas till Prytaneion. Derefter aflades inför folkförsamlingen mera detaljerad berättelse och det beslöts att, så snart Philips sän-

¹⁾ Böhn, Forsch. I. 382 ψηφ. 10. Att detta förslag ej är detsamma som det ofvan nämnda af Filokrates, såsom Franke a. O. s. 25 f. anser, tycks tydligt framgå deraf, att Philips intagande af Olynth, svårigen kunde leda till några fredsunderhandlingar, samt deraf att Athenarne i stället sökte få ett gemensamt krig mot Philip.

²⁾ Dem. Om F. B. § 316; Böhn, Forsch. I. 387.

³⁾ Dem. Om F. B. § 40.

⁴⁾ Dem. Om F. B. § 234; Böhn, Forsch. I. 387.

debud ankommo, skulle tvenne folkförsamlingar hållas; på den ena skulle förslag framställas, på den andra omröstas blott öfver redan gjorda förslag. De Macedoniska sändebuden ankommo också; de beslutade folkförsamlingarne höllos den 18 och 19 Elapheb. = den 15 och 16 April. Filokrates framställde fredsförslag, helt säkert i öfverensstämmelse med de macedoniska sändebudens påståenden d. v. s. med följande grundvilkor: 1) ej blott fred utan äfven förbund, 2) hvar och en behölle sitt, 3) Phokeer och Halier uteslötos från Athenarnes bundsförvandter. Häröfver uppstod nu en häftig debatt. Man ville ej förbund utan blott fred; man ville att vilkoret "status quo" skulle innebära *ἐκατέρους ἔχειν τὰ ἑαυτῶν* och ej *ἃ ἔχουσιν* ¹⁾, ty Athenarne mente sig skola återfå både Amphipolis och i allmänhet allt hvad de hade, eller ansågo sig hafva haft rätt till före kriget; hvarpå naturligtvis ej Philip kunde gå in; vidare var ej att tänka på att ju icke freden skulle gälla alla Athens bundsförvandter, således äfven Phokeer och Halier. För en sådan fred talade Demosthenes och första dagen äfven Æschines ²⁾. Men följande dagen, då Demosthenes talade i samma anda och Filokrates derefter försvarat sitt förslag, men i anledning deraf blifvit nedtystad, uppträdde Æschines och hade fått andra åsigter om saken. Han instämde nu med all ifver i Filokrates' förslag ³⁾ och för att förmå Athenarne att gå in derpå gjorde han dels alla möjliga framställningar om vådan att afböja freden, lemnade ensamme, som de voro, dels sökte han visa att undantaget för Phokeerna och Halierna var egentligen för syns skull, ty Philip skulle göra allt, hvad Athenarne önska ⁴⁾, och det var blott för Thebanernas och Thessaliernas skull, som det måste inryckas i fredsfördraget *πλὴν Φωκέων καὶ Ἀλέων*. Dessa framställningar dels lockade dels skrämde Athenarne, så att de blefvo medgörligare, men de fordrade dock ovilkorligen, att tillägget *πλὴν Φωκέων καὶ Ἀλέων*

¹⁾ Heges. *περὶ Ἄλων*. § 26.

²⁾ Dem. om F. B. § 14.

³⁾ Dem. om F. B. § 15 ff.

⁴⁾ Dem. om F. B. § 321.

skulle tagas bort¹⁾). Sedan derpå Eubulus också uppträdt i samma syfte och yttrat, "att de hade att välja mellan fred och krig, mellan att gå in på förslaget eller genast begifva sig till Piræus och stiga ombord på krigsskeppen samt betala krigsskatter, något tredje gafs ej"²⁾, då gick förslaget omsider igenom den 16 April³⁾, hufvudsakligen sådant som Philip önskade det⁴⁾ och hans sändebud mot-togo edlig försäkran derom först af Athenarne, derefter af den rådsförsamling från bundsförvandterna, som ständigt fanns i Athen, de s. k. "*συνέδροι*", samt afreste derpå⁵⁾).

Men nu gällde det att så skyndsamt som möjligt få äfven Philip och hans bundsförvandter att besvärja freden, ty dessförinnan var den egentligen ej för dessa bindande, och af desto större vigt var det, som ett af fredsvilkoren var, att hvar och en skulle behålla, hvad han hade vid fredens afslutande. Samma sändebud valdes då åter, mellan den 19 och 24 Elapheb. = den 16 och 21 April, till en ny beskickning⁶⁾, den andra, *ἡ ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ, ἡ ἐπὶ τοῦς ὄρχους*. Emellertid sölade de länge och först sedan rådet, som fått denna sak i uppdrag⁷⁾, på Demosthenes förslag beslutat, att de genast⁸⁾ skulle afresa, först då begåfvo de sig på väg⁹⁾. Men hur långsamt gick det ej nu mot förra gången. Först reste de till Oreos på norra kusten af Euboea, men i stället att derifrån låta Proxenos, som låg här med en Atheniensisk flotta, enligt instruktionen, föra sig sjövägen till Philip, hvilket kunnat gå för sig, i lyckligt fall, på några få dagar, reste de landvägen och kommo först efter 23 dagar¹⁰⁾ till Pella, hvarest de stannade och väntade på Philips ditkomst.

¹⁾ Dem. Om F. B. § 159.

²⁾ Dem. Om F. B. § 290 ff.

³⁾ Dem. Om F. B. § 57.

⁴⁾ Böhn. Forsch. I. 393 f.

⁵⁾ Dem. Om F. B. § 150.

⁶⁾ Böhn. Forsch. I. 396 f.

⁷⁾ Jfr Schömann, De com. Ath. p. 95 anm. 3.

⁸⁾ Dem. Om F. B. §. 154. Böhn. Forsch. I. 401.

⁹⁾ den 3 eller 4 Munychion = 29 eller 30 April.

¹⁰⁾ Dem. Om F. B. § 155.

Huru viktigt detta är med afseende på sina följder, är lätt att finna, om man besinnar, att Philip nu höll på med sitt Thraciska fälttåg och återvände till Macedonien först efter kufvande af hela Thracien, äfven de besittningar, som tillhörde Athenarnes bundsförvandt, Chersobleptes, hvarigenom således, då "status quo" var ett af fredsvilkoren, Philip fick anledning att utesluta denne från deras bundsförvandter. Nu är möjligt, ja till och med sannolikt, att, såsom Böhnecke¹⁾ antar, Philip icke, äfven om sändebuden sökt upp honom i Thracien, skulle ha afstått från fullbordandet af sitt förehafvande, men det hade åtminstone haft den följden, att Athenarne fått klart för sig Philips afsigter och sålunda kunnat vara på sin vakt²⁾. Fredsvilkoren voro nemligen, som man finner, ganska elastiska, och det berodde således mycket på, huru de tolkades. Emellertid förblefvo sändebuden, oaktadt Demosthenes' både föreställningar och hotelser, stilla i Pella, ända tills Philip omsider den 22 Thargelion = 17 Juni dit anlände, således fulla 7 veckor³⁾ efter det de lemnat Athen. Här voro nu samlade sändebud från en mängd Grekiska stater⁴⁾, hvilket visar, hvilken makt Philip redan uppnått med afseende på Grekland. De fingo hvar i sin tur företräde och på löften sparades icke. Hvad Athens sändebud angår, så äro vi angående förhandlingarne vid detta tillfälle lika litet som vid förra beskickningen i tillfälle att få någon full visshet, utan ha endast att se på resultatet. Detta blef helt och hållet så, som Philip önskade; Phokeer och Halier uteslötos⁵⁾, Philip behöll sina gjorda eröfringar och ickeheller Chersobleptes erkändes såsom Athens bundsförvandt⁶⁾. Sålunda besvor nu Philip på dessa vilkor freden i Pella, ty att det skedde först i Pheræ, såsom det säges i Inledning 2. § 337, tycks grunda sig på

¹⁾ Forsch. I. 401.

²⁾ Dem. Om F. B. §§ 151—153.

³⁾ Dem. Om F. B. § 155.

⁴⁾ Æsch. Om F. B. § 112.

⁵⁾ Dem. Om F. B. § 44.

⁶⁾ Dem. Om F. B. §§ 173—174.

missförstånd af §§ 158—161 som väl endast gälla Philips bundsförvandter. Sådan är Schæfers mening¹⁾ och vi anse att denna är mera sannolik. Ty hvilken förevändning skulle Philip sjelf haft att längre uppskjuta? Deremot förmådde han sändebuden att, efter det han sjelf besvurit freden, ännu dröja något och åtfölja honom till Thessalien, der bundsförvandterna skulle aflägga eden. Och i stället att detta skulle enligt instruktionen²⁾ gått för sig på det sätt, att de rest omkring till städerna och i templen tagit eden af myndigheterna, försiggick fredsbesvärjandet på ett värdshus i Pheræ och endast af dem, som Philip dertill beordrade³⁾. Philips afsigter med uppehållet af sändebuden voro helt säkert, såsom Demosthenes säger⁴⁾, att de ej skulle komma hem och lemna underrättelse om förloppet af beskickningen, förrän han på samma gång var färdig att inrycka i Phocis, hvartill han rustat sig under hela den tid underhandlingar pågått. Ty förevändningen att försona Halierna med Pharsalierna⁵⁾ visade utgången alltför väl endast vara låtsad.

Då sålunda allt aflopp mot Athenarnes förväntan och i strid med deras intresse, ville Demosthenes genast derom underrätta dem och uppsatte till den ändan en skrifvelse⁶⁾, som dock förkastades af de öfriga sändebuden, hvilka uppsatte en annan, som afskickades. Vi känna visserligen ej innehållet i någon af dessa skrivelser, men så mycket torde dock häraf framgå, att Demosthenes var missnöjd med utgången, och då de ytterligare läto sig kvarhållas, tänkte han ensam afresa, men blef derifrån af Philip förhindrad⁷⁾. Sedan nu emellertid eden var aflagd äfven af bundsförvandterna, hade sändebuden slutat sitt uppdrag och återvände omsider till Athen den 13 Skiroph. = 7

¹⁾ annorlunda Thirvall. Hist. of Greece V. 360 f.

²⁾ Böhn. Forsch. I. 397 *ψηφ.* 22.

³⁾ Dem. Om F. B. §§ 158—161.

⁴⁾ Dem. Om F. B. § 32 jfr § 322 f.

⁵⁾ Dem. Om F. B. § 39.

⁶⁾ Dem. Om F. B. § 174.

⁷⁾ Dem. Om F. B. §§ 51 och 323.

Juli, således nära 10 veckor¹⁾ efter sin afresa. Äfven nu medhade de bref²⁾ från Philip, hvori han påtog sig skulden för deras dröjsmål samt därför, att de afvikit från sin instruktion. Angående fångarne — ty Demosthenes hade serskildt uppdrag med afseende på deras befriande — säger han, enligt Demosthenes utsago, att han *ej tänkt på deras lösköpande*³⁾. Till slut tillägger han, att han ej visste, hvarmed han skulle kunna tjena Athenarne, men om de ville gifva sin önskan tillkänna, skulle han göra allt, som ej stred mot hans värdighet. Detta sväfvande yttrande öfverensstämmer, såsom Demosthenes riktigt anmärker⁴⁾, föga med slutet af hans förra bref, och man ser tydligt, huru han på samma gång vill hålla sig ryggen fri, med afseende på hvad som komma skulle, och låta Athenarne hoppas, att han i deras intresse skulle göra allt, hvad de kunde önska och rimligtvis begära. Huruvida åter Æschines varit direkt upphof till detta bref, synes temligen obevisadt, fastän Demosthenes därför ger honom skulden. Hemkomna aflägga sändebuden, nu såsom förra gången, beskickningsberättelse först inför rådet. Här uppträder Demosthenes och anklagar dem öppet för oredligt förfarande, afger en sanningsenlig berättelse,

¹⁾ Dem. Om F. B. § 58.

²⁾ Dem. Om F. B. § 36 ff. Æsch. Om F. B. § 124. Böhn. I. 404 f.

³⁾ Se Dem. Om F. B. §§ 39 och 40. *τοὺς δὲ αἰχμαλώτους . . . οὐδ' ἐνθυμηθῆναι φησι λύσασθαι*. Huru detta ställe är att fatta, är ej lätt att afgöra. Visserligen kan det tyckas, som innebure det en anklagelse mot Philip derföre, att han ej skulle vilja gifva fångarne lösa, och då vore Reiskes tolkning riktig, ty han öfversätter "λύσασθαι" med "loszugeben"; men denna tolkning har åtskilligt mot sig. Först och främst är det föga troligt, att Philip skulle ha skrivit något sådant, äfven om han verkligen aldrig tänkt, att fångarne skulle åter frigifvas; vidare strider det mot Æschines' försäkran i hans försvarstal § 100, nemligen att Philip lofvat hemskicka alla fångarne. Derjemte hade ju ej Demosthenes då haft något skäl att klaga, det Æschines åstadkommit detta inryckande i brefvet för att hindra honom att vinna utmärkelse genom sina uppoffringar för fångarne. Slutligen skulle Demosthenes väl ha sagt *λύσαι* och ej *λύσασθαι*. Således bör det väl så förstås, att Philip aldrig tänkt, att Athenarne skulle lösköpa (*λύσασθαι*) sina fångar, utan att han skulle hemskicka dem ändå, hvarföre också Böhnecke menar, att i brefvet stått ett *ἑμᾶς* framför *λύσασθαι*.

⁴⁾ Om F. B. § 41.

visar, huru det långt ifrån aflupit, såsom man hoppats, framställer de faror, som hota — ty Philip var i antågande mot Thermopylæ, — och uppmanar Athenarne, att ej likgiltiga och säkra låta allt komma till det yttersta, utan vidtaga hastiga åtgärder mot Philips framträngande och för Phokeernas räddning. Rådet får han sålunda att dela sina åsigter¹⁾ och ett betänkande uppsattes, — men på förslag af en annan rådsmedlem²⁾ och ej af Demosthenes, såsom Æschines påstår — hvori hvarken föreslås någon offentlig tacksägelse åt sändebunden, ejheller någon inbjudning till Prytaneion, en högst ovanlig uraktlåthenhet³⁾, som tydligt visar, att rådet misstänkte förräderi. Men då derefter saken förekom i folkförsamlingen, tog den en helt annan vändning. Här uppträdde nemligen först af alla Æschines och, utan att yttra ett ord om, huru de följt sina instruktioner, ännu mindre omnämmande något af förhandlingarne inför rådet, utmålade han i de mest skimrande färger allt det myckna han uträttat under sin beskickning, huru han öfvertalat Philip att gå in på allt, hvad de kunde önska, så i ett som annat hänseende; öfver Philips anryckande mot Thermopylæ — ty detta var redan bekant bland borgarena, som i massa varit närvarande vid förhandlingarne inför rådet⁴⁾ — skulle de ej oroa sig; det gällde nemligen ej Phokeerna, utan Thebarnerna, som skulle få betala helgerånet, såsom upphofvet till detsamma. Euboeerna, d. v. s. de sändebud från dem, som varit hos Philip på samma gång, som Athenarnes, hade varit oroliga öfver förtroligheten mellan Philip och dem; de kunde nog förstå, låter Æschines dem hafva sagt, att Philip lofvat dem Euboea till ersättning för Amphipolis; äfven något annat hade han uträttat — han syftade här på Oropus, som Athenarne alltjemt önskade återfå, — men han ville ej nu säga rent ut, emedan flera af hans

---

¹⁾ Dem. Om F. B. § 17.

²⁾ Dem. Om F. B. § 31.

³⁾ Dem. Om F. B. § 31.

⁴⁾ Dem. Om F. B. § 18.

medsändebud hyste afund mot honom. Af alla dessa förespeglingar blefvo Athenarne så berusade, att, då Demosthenes derefter uppsteg och ville inlägga protest deremot, afbröts han af Æschines och Filokrates och blef slutligen nedtystad och utskrattad. Visserligen blef nu Philips bref föreläst, men i sin nuvarande hänryckning sågo Athenarne allt i ljusa färger, och rådet ansåg det ej ens löna mödan att uppläsa rådsbetänkandet, och af denna stämning begagnade sig nu Filokrates och framlade ett förslag¹⁾ till folkbeslut, som också antogs och deri Athenarne prisade Philips välvilliga tänkesätt och freden utsträcktes äfven till hans efterkommande, och tillika innehöll det, att om Phokeerna ej lemnade Delphi åt Amphiktyonerna, skulle Athenarne uppträda mot de tredskande och slutligen att om allt detta skulle Philip genom sändebud noderrättas. Härtill valdes nu Demosthenes, Æschines och öfver hufvud taget samma personer, som de två föregående gångerna. Æschines antog, men Demosthenes afslog²⁾ förtroendet på det bestämdaste. Han var nemligen nu öfvertygad om den falska rol Philip under hela tiden spelat.

Denna beskickning är den tredje, *ἡ τρίτη*³⁾ *προσβεία*, äfven kallad *ἡ ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτυόνας*⁴⁾ *προσβεία*, ty de skulle äfven vid Amphiktyonernas sammankomst verka för Phokeernas bästa. Men innan denna beskickning afgick, hade åtskilligt inträffat. Philip, kommen genom Thermopylæ, hade genom bref⁵⁾ uppmanat Athenarne att med hela sin här rycka i fält för att hjälpa till att sluta kriget. (*ἐξίνααι πάση τῇ δυνάμει βοηθήσαντας τοῖς δικαίοις*). Denna uppmaning hade dock, menar Demosthenes, utgått endast för att styrka Athenarne i deras säkerhet. Åtminstone brydde de sig ej om att efterkomma den, men troligen ej derföre, att de litade⁶⁾ på Philips gjorda löften, utan snarare emedan de fruktade, att

1) se Böhn. Forsch. I. 409. *ψηφ.* 29. samt Dem. Om F. B. § 47 f.

2) Dem. Om F. B. § 122.

3) Inledn. II till Dem. om F. B. rad. 20.

4) Æsch. Om F. B. § 94, § 139, § 142.

5) Dem. Om F. B. § 51 f. jfr Böhn. Forsch. I. 412.

6) Schæfer, Dem. u. s. Z. II. 260.

något svek låg inunder, ty de hade redan återkommit ur sin hänryckning och sågo nu sakerna mera i deras rätta dager, och naturligtvis yrkade icke heller Æschines och hans parti på något utryckande. Men till följe af det omslag i tänkesätt, som inträffat, fruktade det macedoniska partiet, att Demostenes och hans anhängare skulle förmå Athenarne att i hast vidtaga några åtgärder mot Philip och derföre stannade Æschines hemma på grund af sjukdom, den dock, såsom det åtminstone synes, endast var föregifven, och hans broder blef sändebud i hans ställe. De afgingo då omsider, men på vägen mötte dem underrättelsen om Phokeernas kapitulation, hvarföre de återvände för att meddela detta. Phokeerna hade neml. skickat sändebud till Athen för att öfvervara den folkförsamling, på hvilken dels afgafs beskickningsberättelse, dels beslut i anledning deraf fattades, och sedan sändebuden inberättat beggedera och de sålunda funnit, att de ingenting hade af Athenarne att vänta, utan voro lemnade ensamma mot Philip, hade de gifvit sig på nåd och onåd. Då emellertid denna underrättelse kom till Athen, uppstod en allmän bestörtning och det var ej lätt att säga, hvad som borde göras, ty sedan Philip passerat Thermophylæ och Phokeerna gifvit sig, stod vägen till deras eget område öppen och på krig voro de alls icke beredda, hvarföre i första förskräckelsen fattades det beslut, att man skulle befästa Piræus och föra barn och qvinnor från landet inom stadsmurarne ¹⁾).

Men då det ej blef någon hemlighet ²⁾ för Philip, att Athenarne sålunda åter började tänka på krig, afsänder han till dem ett nytt bref, deri han söker rättfärdiga sina åtgöranden, men tillika antar en ganska myndig ton ³⁾. Samtidigt hade han sammankallat Amphiktyonernas råd. Närvarande härvid voro Thessaler, Thebaner, Lokrer, Doloper, Oeteer, men de förnämsta Grekiska staterna voro frånvarande, såsom Lacedemonier, Korinthier och Athenare. Ty i sin harm öfver Phokeernas underkufvande hade Athenarne ej brytt sig om att

¹⁾ Dem. Om F. B. § 86, Böhn. Forsch. I. 414.

²⁾ Dem. Phil. I. § 18.

³⁾ Böhn. Forsch. I. 417.

sända någon deputerad till Amphiktyonernas sammankomst, ej heller deltaga i de Pythiska spelen, som derefter firades. Philip kunde således temligen sjelf diktera beslutet, som blef: Phokeernas uteslutande ur förbundet och Philips intagande af deras plats; Phokeernas städer skulle förstöras och folket blott få bo i små byar och årligen betala 50 talenter, till dess den förstörda tempelskatten var betalt; Thessaler och Thebaner fingo åtskilliga förmåner och alla, som deltagit i tempelkriget, förklarades bannlysta. Derefter firades de Pythiska spelen med stor ståt och Philip sjelf præsiderade. Men fastän nu Philip vunnit sitt syftemål, var det ännu en sak, som han ansåg sig böra ha afgjord, innan han återvände till Macedonien, och tillfället fann han alltför lägligt att låta gå sig ur händerna. Det var nemligen att qväsa Athenarne för deras senaste förhållande. Såsom vi redan nämnt, hade de ej deltagit hvarken i Amphiktyonernas råd eller i firandet af de Pythiska spelen, naturligtvis ingalunda benägna att erkänna de vidtagna åtgärderna. Sändebud hade visserligen afgått, neml. den så kallade tredje beskickningen, hvilken, efter att hafva återvänt på halfva vägen och underrättat om Phokeernas kapitulation, åter afgick — och denna gången intog Æchines sin plats bland dem, — och öfvervar förhandlingarne i Delphi, men något egentligt deltagande i Amphiktyonerförsamlingen hade ej egt rum. För att nu få denna sak på det klara¹⁾, skickade derföre Philip sändebud å Amphiktyonernas vägnar och fordrade, att Athenarne skulle erkänna de fattade besluten samt klagade tillika öfver det skydd, de lemnat de flyktiga Phokeerna, af hvilka en stor mängd blifvit upptagna såsom borgare i Athen. Till försvar för dessa sändebuds fordringar uppträdde Æschines, men blef strax nertystad²⁾ och sinnena voro nu så retade, att det var hardt nära, att Athenarna utsatt sig för ett nytt krig, då de sålunde fått alla Amphiktyonernas stater till fiender. Men då uppsteg Demostenes och höll sitt mästerliga tal "om Freden", hvori han

¹⁾ Ty att Athenarne, bedragna, såsom de funno sig, i alla sina förhoppningar, åter började tänka på krig, kunna vi ej finna underligt.

²⁾ Dem. Om F. B. § 113.

först rättfärdigar sig med afseende på sin ställning till det Macedoniska partiet och derefter visar vådan och rent af det dåraktiga i att nu börja ett krig, som blefve ett Amphiktyonskt krig och råder dem att vänta, tills det blefve tillfälle att få med Philip ensam att göra, således i hufvudsak instämmande med Æschines, fastän af andra grunder¹⁾). Hvad svar sändebuden fingo, känna vi ej, men så mycket veta vi, att det var sådant, att kriget undveks, om det än ej var sådant, som Amphiktyonerna äskat. Sedan sålunda freden var kommen till fullt stånd och Philip lemnat Hellas, egnade sig Athenarne med ifver åt sina inre angelägenheter, men äfven de yttre spelade jemt en liflig rol och föranledde häftiga debatter, mellan de båda partier, som under förhandlingarne med Philip bildats neml. det Macedoniska, hvartill hörde, Philokrates, Eubulos, Demades m. fl. och hvars chef Æschines var, samt det patriotiska, hvars förkämpe var Demosthenes. Dessa strider utkämpades dels i folkförsamlingarne, dels inför domstolen och af dessa debatter se vi, huru Demosthenes' anseende alltmer ökas, på samma gång som hans eget medvetande derom; och hans inflytande gör sig så gällande, att under hans ledning Athen blef medelpunkten för alla helleniska stater, som höllo på sin frihet. Förträffligt har Niebuhr²⁾ härom yttrat sig, huru vi ha intet exempel i historien på en liknande, storartad och ädel verksamhet af någon statsman.

En del af denna verksamhet torde visa sig i den framställning vi nu vilja i korthet gifva om de anledningar, hvilka vållade ett så långt uppskof³⁾ med afgörandet af den sak, som innehålles i Demosthenes' tal om den falska beskickningen. Anklagelsen rör den 2:dra fredsbeskickningen, som kan anses slutad, då sändebuden hemkommo den 7 Juli 346 och målet afgjordes först i senare hälften af 343⁴⁾. Fulla 3 år voro sålunda förgångna. Men till detta långa uppskof funnos

¹⁾ Thirlvall, Hist. of Gr. VI, 4 ff.

²⁾ Kl. hist. u. phil. Schriften, 1,480.

³⁾ Se F. Franke, Prologg. in Dem. or. de F. L. s. 5 f.

⁴⁾ Inledn. II, Dem. Om F. B. 338 slutet.

många och ganska viktiga skäl. Sändebud voro skyldiga att aflägga räkenskap inför Logisterna, hvilka skulle inom 30 dagar efter det någon nedlagt ett embete, derom göra offentligt tillkännagifvande, på det den, som ansåg sig befogad, kunde inkomma med klagomål¹⁾. En sådan klagan ingafs²⁾ också, om af Demosthenes och Timarchus gemensamt, eller af Timarchus ensam, derom äro meningarne olika. F. Franke³⁾ anser, att Timarchus ensam ingifvit en sådan klagan. Den andra åsigten, att Timarchus blott var medanklagare, *subscriptor*, hyllar deremot Schæfer⁴⁾, anförande såsom stöd dels scholier, dels ett yttrande af Demosthenes⁵⁾ sjelf, då han säger "ἡτίμωσεν ὑπακούσαντά τιν' αὐτοῦ κατηγοροῦν", hvarvid Schæfer följer denna läsart och, i enlighet med G. A. Schæfer, anser Timarchus blott såsom medanklagare, dertill förmådd af sina vänners böner. Enligt denna tolkning är detta således ett bevis mot F. Franke. Men läsarterna äro på detta ställe så olika, att det ej är lätt att afgöra, hvilken som är den rätta. Reiske läser *κατηγορῶν* och tolkar stället på ett helt olika sätt. Han översätter⁶⁾ neml.: *Æschines hat durch sein Augeben (κατηγορῶν) einen um seine Ehre gebracht, bloss weil er ihre belauscht⁷⁾ hat (ὑπακούσαντα)* och i sådant fall förfaller naturligtvis detta stöd för Schæfers mening. — Emellertid ansåg Æschines, att denna beskickning endast var en fortsättning⁸⁾ af den 1:sta, för hvilken han redan aflagt räkenskap. Denna åsigt vill han göra gällande, i det han uppträder mot Demosthenes afläggande⁹⁾ af räkenskap, men utan att genomdrifva sitt syfte, och sålunda har han ännu denna sak sig på halsen. Huruvida de öfriga sändebuden ej aflagt räkenskap, är ej med säkerhet afgjordt. Schæfer menar

¹⁾ F. Franke. Prolegg. in Æ:s or. in Timarch. sid. 38 f.

²⁾ Schæfer, Dem. u. s. Z. II, 264, jfr. Thirlvall, Hist. of Gr. VI, 28.

³⁾ Prolegg. in Dem. or. de F. L. sid. 4, f.

⁴⁾ Dem. u. s. Z. II, 360, anm. I.

⁵⁾ Dem. Om F. B. § 257.

⁶⁾ Reiske, pag. 172, jfr. anm.

⁷⁾ Jfr. Dem. Om F. B. § 284.

⁸⁾ Æ. Om F. B. § 123, ἡ ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγένετο.
jfr Thirlvall, Hist. of Greece VI, 28.

⁹⁾ Dem. Om F. B. § 211 ff.

*) Dem. Om F. B. 207. Æ. Om F. B. 145.

många och ganska viktiga skäl. Sändebud voro skyldiga att aflägga räkenskap inför Logisterna, hvilka skulle inom 30 dagar efter det någon nedlagt ett embete, derom göra offentligt tillkännagifvande, på det den, som ansåg sig befogad, kunde inkomma med klagomål¹⁾. En sådan klagan ingafs²⁾ också, om af Demosthenes och Timarchus gemensamt, eller af Timarchus ensam, derom äro meningarne olika. F. Franke³⁾ anser, att Timarchus ensam ingifvit en sådan klagan. Den andra åsigten, att Timarchus blott var medanklagare, *subscriptor*, hyllar deremot Schæfer⁴⁾, anförande såsom stöd dels scholier, dels ett yttrande af Demosthenes⁵⁾ sjelf, då han säger "ἡτίμωσεν ὑπακούσαντά τιν' ἀντιῶν κατηγοροῦν", hvarvid Schæfer följer denna läsart och, i enlighet med G. A. Schæfer, anser Timarchus blott såsom medanklagare, dertill förmådd af sina vänners böner. Enligt denna tolkning är detta således ett bevis mot F. Franke. Men läsarterna äro på detta ställe så olika, att det ej är lätt att afgöra, hvilken som är den rätta. Reiske läser *κατηγορῶν* och tolkar stället på ett helt olika sätt. Han öfversätter⁶⁾ neml.: *Æschines hat durch sein Augeben (κατηγορῶν) einen um seine Ehre gebracht, bloss weil er ihre belauscht⁷⁾ hat (ὑπακούσαντα)* och i sådant fall förfaller naturligtvis detta stöd för Schæfers mening. — Emellertid ansåg Æschines, att denna beskickning endast var en fortsättning⁸⁾ af den 1:sta, för hvilken han redan aflagt räkenskap. Denna åsigt vill han göra gällande, i det han uppträder mot Demosthenes afläggande⁹⁾ af räkenskap, men utan att genomdrifva sitt syfte, och sålunda har han ännu denna sak sig på halsen. Huruvida de öfriga sändebuden ej aflagt räkenskap, är ej med säkerhet afgjort. Schæfer menar

¹⁾ F. Franke. Prolegg. in Æ:s or. in Timarch. sid. 38 f.

²⁾ Schæfer, Dem. u. s. Z. II, 264, jfr. Thirlvall, Hist. of Gr. VI, 28.

³⁾ Prolegg. in Dem. or. de F. L. sid. 4, f.

⁴⁾ Dem. u. s. Z. II, 360, anm. I.

⁵⁾ Dem. Om F. B. § 257.

⁶⁾ Reiske, pag. 172, jfr. aum.

⁷⁾ Jfr. Dem. Om F. B. § 284.

⁸⁾ Æ. Om F. B. § 123, ἡ ὑστέρῃα πρεσβεία ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγένετο. jfr Thirlvall, Hist. of Greece VI, 28.

⁹⁾ Dem. Om F. B. § 211 ff.

att Demosthenes omöjligt ensam kan ha aflagt en sådan, enär han sjelf på ett ¹⁾ ställe säger: *ὁ μὲν οὐχ ὑπευθύνοσ ἦν*; men Scholier till detta ställe säga: *ὁ μὲν, ἀντὶ τοῦ: ἐγὼ Δημοσθένεσ*. Huru härmed än må förhålla sig, så visste emellertid Æschines att på hvarjehanda sätt skaffa sig rådrum och åtminstone få saken uppskjuten ²⁾. Först tog han genstämmning på Timarchus och anklagade denne för grof osedlighet.

Denna sak måste således först afgöras, ty om han kunde få honom fälld, såsom det också lyckades, då egde han ingen rätt att anklaga någon inför domstol ³⁾. Dertill åtgick ganska lång tid. Processen mot Timarchus blef afgjord först i midten af år ⁴⁾ 345. Och att Demosthenes ej nu skulle påskynda saken mot Æschines, är ganska lätt förklarligt. Genom utgången af Timarchus' sak, till hvars försvar Demosthenes uppträdt, hade naturligtvis Æschines aktier stigit, om också det var lätt att inse, det motivet för hans anklagelse ej var hans nit för ungdomens seder, hvaröfver han dock skryter ⁵⁾, utan blott nödvärn, neml. att skaffa sig af med en motståndare ⁶⁾. Det var således ej någon utsigt att nu få Æschines fälld, och derföre åtnöjde sig Demosthenes tillsvidare med att vid alla tillfällen i folkförsamlingarne uttala beskyllningar mot honom med afseende på fredsförhandlingarne ⁷⁾. I talet om freden säger han sig vara en bestämd motståndare till honom och hans parti, det han öppet påstår hafva mottagit mutor. Samma påstående förnyar han sedan ofta både inför Rådet och i folkförsamlingen ⁸⁾. I sin Phil. II. 28—37 fritar han sig från all gemenskap med dem, som stå i Philips sold och genom sitt förräderi lemnat honom vägen till Attika öppen.

Först efter sådana förberedelser och sedan händelserna sjelfva började allt tydligare tala emot Philip och hans an-

¹⁾ Dem. Om F. B. § 118.

²⁾ Dem. Om F. B. §§ 3, 103, 374.

³⁾ Meier, Att. Proc. sid. 209 ff.

⁴⁾ Æ. tal mot Tim. § 157.

⁵⁾ Æ. Om F. B. § 180.

⁶⁾ Dem. Om F. B. § 286; jfr Thirlvall, Hist. of Gr. VI, 29.

⁷⁾ Dem. Om freden, isnht § 22.

⁸⁾ Dem. Om F. B. 207. Æ. Om F. B. 145.

hängare i Athen, och Athenarne fingo ögonen öppna härför, ansåg Demosthenes tiden vara inne att få saken afgjord. Äfven efter fredens afslutande var neml. ingalunda allt på det klara mellan Philip och Athenarna. Isynnerhet utgjorde hans förhållande med afseende på Chersobleptes och Thracien, under fredsförhandlingarnes pågående, anledning för Athenarne att besvära sig. De skickade till och med en beskickning under Euklides ¹⁾ till honom med afseende på denna sak. Philip sparade ej på goda löften, men dervid stannade det också. Annu större blef spänningen till följe af hans uppträdande i de Peloponesiska angelägenheterna. Flera smärre stater på Peloponesus, såsom Arkadien, Argos, Messenien m. fl. stodo i fiendtligt förhållande till Sparta, och då dessa voro Spartanerna underlägsna, skickade Philip dem hjälp. Athenarne sökte på Demosthenes förslag att medla fred mellan dem. Häröfver besvärade sig dessa och understöddes af Macedoniska sändebud, som på samma gång klagade öfver det antemacedoniska partiets hållning mot Philip ²⁾. I samma syfte uppträdde då naturligt det macedoniska partiet. Det var då Demosthenes höll sitt andra Philippiska tal, hvori han uppmanade Hellenerna till endragt och varnade för Philip och det macedoniska partiet, som han här öppet beskyller för förräderi, något, som af många ställes i förbindelse med den anklagelse, som han jemt hade i sinnet mot Æschines ³⁾. Vi se emellertid, huru Philip sökte, så godt han kunde, understödja sitt parti i Athen och att det behöfdes en sådan energi och vaksamhet som Demosthenes', för att uthålla och till och med segra i en sådan strid. Det macedoniska partiet, sådan dess ställning en gång var, var neml. oafbrutet fredspartiet och att det ej saknade anhängare, kan man lätt finna, då Athenarne så mycket afskydde kriget och älskade freden, nästan till hvad pris som helst. Denna fredskärlek hade också på senare tiden betydligt ökats, så att Athenarne, då krig var nödvändigt, sökte allt mer och mer komma ifrån det genom

¹⁾ Jfr Böhn. Forsch. I, 404.

²⁾ Liban. Inledn. Dem. Phil. II, § 64, 10 ff.

³⁾ Lib. Inl. Dem. Phil. II, § 65, 40 ff.

att begagna legotrupper. Att Demosthenes ej dessmindre lyckades att så pass, som under närvarande tid skedde, underhålla den patriotiska andan hos sitt folk, kunna vi ej utan beundra. Och att han lyckades, finna vi deraf att det macedoniska partiets anseende allt mer och mer sjönk. Filokrates, en af dess ifriga anhängare, blef dömd till döden; Æschines sjelf led ett svårt nederlag, i det han af Areopagen blef frändömd rätten att fungera såsom Athenarnes försvarare i den viktiga rättstvisten med Delierna, hvartill han först var vald, och Hypereides, en af det patriotiska partiet, i stället blef tillerkänd detta uppdrag. Detta kunde ej annat än kasta en ganska svår skugga på Æschines och i ej ringa grad ge bekräftelse åt de beskyllningar, Demosthenes så ofta framkastat. Denna missfirmelse stod också helt säkert i sammanhang med en annan viktig sak, neml. den att Æschines med ifver uppträdt till försvar för en förrädare och öfverlöpare, Antiphon, som stod i tienst hos Philip och af Demosthenes greps och anklagades för planer att uppbränna Athenarnes flotta och skeppsvarf i Piræus, hvarför han dömdes till döden och afrättades 344¹⁾).

Af allt detta föranleddes Philip att sända en beskickning under Python till Athen och klaga öfver, att de läto sig af det antemacedoniska partiets sykofanter²⁾ förmås att vara missnöjda med Philip och freden, återigen ett försök att upphjelpa sitt partis sjunkande anseende. Mot honom uppträdde då Demosthenes skarpt och blottade fullkomligt Philips politik och Hegesippus framställde förslag, som också antogs³⁾, och, som man finner, ej enligt det macedoniska partiets program, ty man beslöt affärda sändebud att fordra att bland annat förändra den §:en i fredsfördraget, som lydde *ἐκατέρους ἔχειν ἢ εἶχον* till att heta *τὰ ἑαυτῶν*. Med denna beskickning visade sig Philip tydligen mycket missnöjd och gjorde intet annat medgifvande än att han vore villig att *skänka* Athenarne Halonesus, men att de hade någon rätt till det,

¹⁾ Böhn. Forsch. I, 294, anm. 1.

²⁾ Tal om Hallon. 18—23, 29—321.

³⁾ Tal om Hallon. 24 f.

villde han ej medge. Nu först ansåg Demosthenes, att tiden kunde vara inne att få den så länge uppskjutna saken med Æschines afgjord. Och fastän det ej saknades skäl att använda samma förfaringssätt mot honom, som förut blifvit användt mot Filokrates neml. *εἰσαγγελία*, hvilket var ett extra ordinärt rättegångssätt, då saken anhängiggjordes hos rådet och derefter kom inför folkförsamlingen, så valdes dock det vanliga. Æschines blef på grund af den till Logisterna ingifna klagoskriften instämd inför domstol att aflägga räkenskap för sin beskickning och sedan domstolen konstituerats, uppträdde Demosthenes med sitt anklagelsetal. Hufvudpunkterna ¹⁾ af anklagelsen voro: att Æschines, såsom sändebud handlat i strid mot Athens intresse, afgifvit en lögnaktig beskickningsberättelse, hindrat folket att af Demosthenes få höra sanningen, handlat i strid mot sin instruktion, bortsölat tiden, som var så dyrbar, och för allt detta tagit mutor, och såsom följder häraf hade framgått Phokeernas undergång och förlusten af Thracien. Han fruktar dock ännu att kärleken till freden skulle inverka på Athenarne att fria Æschines, emedan hans vänner sökte ingifva dem den föreställningen, att hans fällande skulle förorsaka krig med Philip. Att dessa ej heller underlåto att begagna sig både häraf och öfverhufvud alla vägar som stodo dem till buds att inverka på domstolen, finna vi af Demosthenes ²⁾ ord i inledningen till talet. Bland de inflytelserikaste var Eubulos, mot hvilken Demosthenes också direkte i sitt tal ³⁾ vänder sig och skarpt klandrar. Eubulos var också en man som ej egde ringa inflytande, som för sina frikostiga ⁴⁾ utdelningsr af offentliga medel fortfarande var folkets gunstling. Dessutom hade Æschines andra gynnare af stort inflytande, t. ex. fältherren Phocion, som var känd för sin redliga och flärdfria karakter, men som till hvad pris som helst ville ha fred. Det var således ej underligt, att borgerskapet var i stark spänning och med otålighet afbidade

¹⁾ Dem. om F. B. § 8.

²⁾ Dem. om F. B. § 1.

³⁾ Dem. om F. B. § 290 ff.

⁴⁾ "The liberal distributor of public money", se Thirv. Hist. of Greece VI, 30.

utgången, samt hade i massa infunnit sig, då saken förevar inför domstolen. Det var också ej blott det nu nämnda, som åstadkom en sådan nyfikenhet; Athens två erkänt största talare skulle för första gången uppträda mot hvarandra i egen sak, och denna sak var ingen obetydlighet. Det gällde ej blott, huruvida Æschines var skyldig eller ej, det gällde också Athenarnes hela ställning till Philip. Ty dömdes Æschines, så fördömdes också hela freden med Macedonien. Han blef visserligen frikänd, men med så knapp nöd (endast 30 rösters pluralitet) att han i alla fall led ett mycket svårt nederlag och en stor del af Athenarne voro öfvertygade om hans förräderi ¹⁾, och hans senare åtgöranden visade blott allt för väl, att Demosthenes hade skäl att varna Athenarne för honom.

---

¹⁾ Æsch. *κατὰ Κτήσιον* § 59.
